

Notitie

Vormvrije m.e.r.-beoordeling
Bestemmingsplan t.b.v. Afsluitdijk Wadden
Center

projectnummer 413558
definitief
6 december 2016

Notitie

Vormvrije m.e.r.-beoordeling

Bestemmingsplan t.b.v. Afsluitdijk Wadden Center

projectnummer 413558

definitief revisie 00
6 december 2016

Opdrachtgever

Gemeente Sudwest Fryslan
Postbus 10000
8600 HA Sneek

datum vrijgave
6 december 2016

beschrijving revisie 00
definitief

goedkeuring
E. Koomen

vrijgave
J. Officier

Inhoudsopgave

Blz.

1	Inleiding	1
2	Milieueffectbeoordeling	4
2.1	Kenmerken van het project	4
2.1.1	Omvang en ontwerp van het gehele project	4
2.1.2	Cumulatie met andere bestaande en/of goedgekeurde projecten	6
2.1.3	Gebruik van natuurlijke hulpbronnen, met name land, bodem, water en biodiversiteit	6
2.1.4	Productie van afvalstoffen	6
2.1.5	Verontreiniging en hinder	7
2.1.6	Risico van zware ongevallen en/of rampen	8
2.1.7	Risico's voor de menselijke gezondheid	8
2.2	Locatie van het project	8
2.3	Soort en kenmerken van de potentiële effecten	10
3	Conclusie	16

1 Inleiding

Op grond van het Besluit milieueffectrapportage en de Wet milieubeheer is er voor nader omschreven activiteiten sprake van de verplichting tot het opstellen van een milieueffectrapport (MER¹) dan wel tot het uitvoeren van een beoordeling of er wel of geen MER nodig is, afhankelijk van eventuele belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu.

In de onderdelen C en D van de bijlage behorende bij het Besluit milieueffectrapportage worden “activiteiten” en “gevallen” benoemd waarvoor bij de besluitvorming over plannen (zoals hier het bestemmingsplan) en besluiten m.e.r.-plicht of m.e.r.-beoordelingsplicht van toepassing is.

Eén van de genoemde activiteiten onder categorie D10 betreft de aanleg, wijziging of uitbreiding van een themapark.

Het Afsluitdijk Wadden Center is naar onze inschatting geen “themapark”. Echter, omdat het “themapark” een begrip is dat is gehanteerd in de m.e.r.-richtlijn valt niet volledig uit te sluiten dat het Afsluitdijk Wadden Center toch als een “themapark” moet worden gekwalificeerd. Een ander genoemde activiteit onder categorie D11.2 betreft de aanleg, wijziging of uitbreiding van een stedelijk ontwikkelingsproject. Ook hier menen wij dat het Afsluitdijk Wadden Center geen “stedelijk ontwikkelingsproject” is. Echter, voor de volledigheid wordt hieronder toch op beide categorieën ingegaan.

	Activiteiten	Gevallen	Plannen	Besluiten
D 10	De aanleg, wijziging of uitbreiding van: a. skihellingen, skiliften, kabelspoorwegen en bijbehorende voorzieningen; b. jachthavens. c. vakantiedorpen en hotelcomplexen buiten stedelijke zones met bijbehorende voorzieningen, d. permanente kampeer- en caravanterreinen, of e. themaparken.	In gevallen waarin de activiteit betrekking heeft op: 1°. 250.000 bezoekers of meer per jaar, 2°. een oppervlakte van 25 hectare of meer, 3°. 100 ligplaatsen of meer of 4°. een oppervlakte van 10 hectare of meer in een gevoelig gebied.	De structuurvisie, bedoeld in de artikelen 2.1, 2.2 en 2.3 van de Wet ruimtelijke ordening, en de plannen, bedoeld in de artikelen 3.1, eerste lid, 3.6, eerste lid, onderdelen a en b, van die wet, de vaststelling van het inrichtingsplan, bedoeld in artikel 17 van de Wet inrichting landelijk gebied, het reconstructieplan, bedoeld in artikel 11 van de Reconstructiewet concentratiegebieden en het plan bedoeld in artikel 18 van de Reconstructiewet concentratiegebieden.	De vaststelling van het inrichtingsplan, bedoeld in artikel 17 van de Wet inrichting landelijk gebied dan wel een plan bedoeld in artikel 18 van de Reconstructiewet concentratiegebieden dan wel bij het ontbreken daarvan het plan bedoeld in artikel 3.6, eerste lid, onderdelen a en b, van de Wet ruimtelijke ordening dan wel bij het ontbreken daarvan van het plan, bedoeld in artikel 3.1, eerste lid, van die wet.
D 11.2	De aanleg, wijziging of uitbreiding van een stedelijk ontwikkelingsproject met inbegrip van de bouw van winkelcentra of parkeerterreinen.	In gevallen waarin de activiteit betrekking heeft op: 1°. een oppervlakte van 100 hectare of meer, 2°. een aaneengesloten gebied en 2000 of meer woningen omvat, of 3°. een bedrijfsvloeroppervlakte van 200.000 m2 of meer.	De structuurvisie, bedoeld in de artikelen 2.1, 2.2 en 2.3 van de Wet ruimtelijke ordening, en het plan, bedoeld in artikel 3.1, eerste lid, van die wet.	De vaststelling van het plan, bedoeld in artikel 3.6, eerste lid, onderdelen a en b, van de Wet ruimtelijke ordening dan wel bij het ontbreken daarvan van het plan, bedoeld in artikel 3.1, eerste lid, van die wet.

¹ In het algemeen wordt het milieueffectrapport als document afgekort als MER en de procedure van de milieueffectrapportage als M.e.r.

Bij het onderhavige voornemen is er geen sprake van 250.000 bezoekers of meer per jaar. Voor het Afsluitdijk Wadden Center wordt namelijk uitgegaan van 70.000-120.000 bezoekers per jaar. Verder is er geen sprake van een oppervlakte van 25 ha of meer, is geen sprake van 100 ligplaatsen of meer en de activiteit heeft geen betrekking op een oppervlakte van 10 ha of meer in een gevoelig gebied zoals bedoeld in het Besluit milieueffectrapportage.

Verder behelst het Afsluitdijk Wadden Center geen oppervlakte van 100 hectare of meer, geen 2.000 woningen of meer en geen bedrijfsvloeroppervlakte van 200.000 m² of meer

Op grond van het Besluit milieueffectrapportage artikel 2 lid 5 dient ook in gevallen onder de drempelwaarden van het besluit te worden bepaald dat kan worden uitgesloten dat de activiteit belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu kan hebben. Dit wordt vormvrije m.e.r.-beoordeling genoemd.

De voorliggende notitie voorziet hierin. Deze vormvrije m.e.r.-beoordeling kan tot twee conclusies leiden:

- belangrijke nadelige milieugevolgen zijn **uitgesloten**: er is geen m.e.r.-beoordeling noodzakelijk;
- belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu zijn **niet uitgesloten**: er moet een m.e.r.-beoordeling plaatsvinden of er kan direct worden gekozen voor m.e.r.

Bij de beoordeling dienen de selectiecriteria te worden beschouwd als bedoeld in bijlage III bij de EU-richtlijn milieu-effectbeoordeling (richtlijn 85/337/EEG, gewijzigd in 2011 en 2014: 2011/92/EU en 2014/52/EU). Getoetst dient te worden aan de volgende aspecten:

1. Kenmerken van de projecten

De kenmerken van de projecten moeten in aanmerking worden genomen, en met name:

- a) de omvang en het ontwerp van het gehele project;
- b) de cumulatie met andere bestaande en/of goedgekeurde projecten;
- c) het gebruik van natuurlijke hulpbronnen, met name land, bodem water en biodiversiteit;
- d) de productie van afvalstoffen;
- e) verontreiniging en hinder;
- f) het risico van zware ongevallen en/of rampen die relevant zijn voor het project in kwestie, waaronder rampen die worden veroorzaakt door klimaatverandering, in overeenstemming met wetenschappelijke kennis;
- g) de risico's voor de menselijke gezondheid (bijvoorbeeld als gevolg van waterverontreiniging of luchtvervuiling).

2. Locatie van de projecten

De kwetsbaarheid van het milieu in de gebieden waarop de projecten van invloed kunnen zijn, moet in aanmerking worden genomen, en met name:

- a) het bestaande en goedgekeurde landgebruik;
- b) de relatieve rijkdom aan en beschikbaarheid, kwaliteit en regeneratievermogen van natuurlijke hulpbronnen (met inbegrip van bodem, land, water en biodiversiteit) in het gebied en de ondergrond ervan;

- c) het opnamevermogen van het natuurlijke milieu, met in het bijzonder aandacht voor de volgende typen gebieden:
- i. wetlands, oeverformaties, riviermondingen;
 - ii. kustgebieden en het mariene milieu;
 - iii. berg- en bosgebieden;
 - iv. natuurreservaten en -parken
 - v. gebieden die in de nationale wetgeving zijn aangeduid of door die wetgeving worden beschermd; Natura 2000-gebieden die door de lidstaten zijn aangewezen krachtens Richtlijn 92/43/EEG en Richtlijn 2009/147/EG;
 - vi. gebieden waar de milieukwaliteitsnormen, in de wetgeving van de Unie vastgesteld en relevant voor het project, al niet worden nagekomen of worden beschouwd als niet-nagekomen;
 - vii. gebieden met een hoge bevolkingsdichtheid
 - viii. landschappen en plaatsen van historisch, cultureel of archeologisch belang.

3. Soort en kenmerken van het potentiële effect

De waarschijnlijk aanzienlijke milieueffecten van projecten moeten, in samenhang met de onder punten 1 en 2 van deze bijlage hierboven uiteengezette criteria, in aanmerking worden genomen, met aandacht voor het effect van het project op de in artikel 3, lid 1, uiteengezette factoren, met inachtneming van:

- a) de orde van grootte en het ruimtelijk bereik van de effecten (bijvoorbeeld geografisch gebied en omvang van de bevolking die getroffen kan worden);
- b) de aard van het effect;
- c) het grensoverschrijdend karakter van het effect;
- d) de intensiteit en de complexiteit van het effect;
- e) de waarschijnlijkheid van het effect;
- f) de verwachte aanvang, de duur, de frequentie en de omkeerbaarheid van het effect;
- g) de cumulatie van effecten met de effecten van andere bestaande en/of goedgekeurde projecten;
- h) de mogelijkheid om de effecten doeltreffend te verminderen.

In het volgende hoofdstuk is de structuur aangehouden van de genoemde EU richtlijn.

2 Milieueffectbeoordeling

2.1 Kenmerken van het project

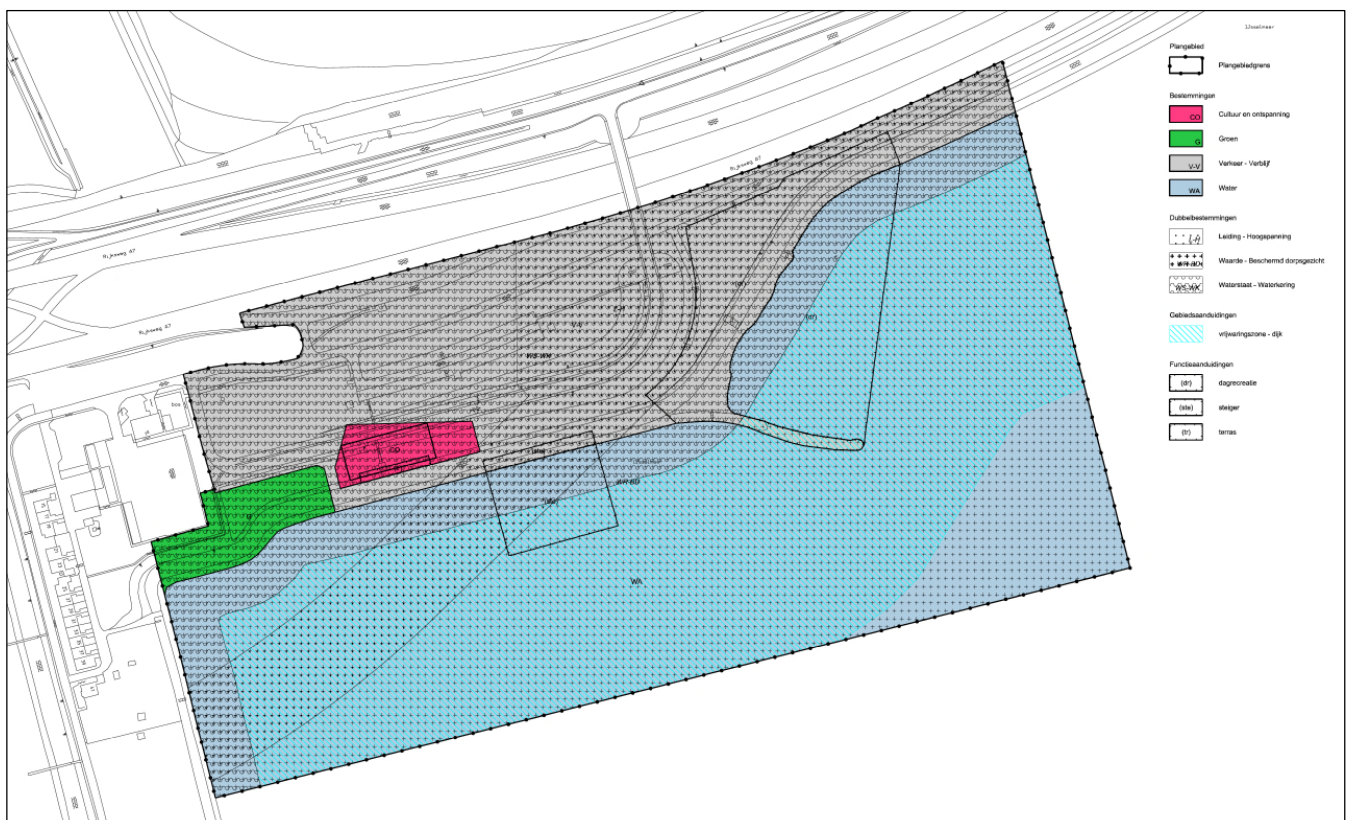
2.1.1 Omvang en ontwerp van het gehele project

Hoofdlijnen

Bij Kornwerderzand hebben overheden de ambitie om een Afsluitdijk Wadden Center te realiseren. De bedoeling is om bezoekers door middelen van exposities en kennisoverdracht inzicht te geven in de geschiedenis en de thema's van de Afsluitdijk, de Waddenzee en het IJsselmeer. Ten dienste aan en ondergeschikt aan deze functie zal ook horeca worden toegestaan.

Om het Afsluitdijk Wadden Center (met de daarbij behorende gebouwen en voorzieningen) en de herinrichting van de openbare ruimte op Kornwerderzand mogelijk te maken is een herziening nodig van het bestemmingsplan Kornwerderzand. Hiertoe is een nieuw bestemmingsplan opgesteld.

Het plangebied ligt ten oosten van de sluizen van Kornwerderzand. Het Afsluitdijk Wadden Center wordt gesitueerd aan de IJsselmeerkant (zie roze vlak).

Figuur 2.1. Plangebied bestemmingsplan

Het project omvat zowel het Afsluitdijk Wadden Center zelf als de herinrichting van het gebied eromheen (“buitenruimte” met onder andere parkeerplaatsen en rijroutes, alsmede een locatie voor een steiger).

De afstand tussen de meest dichtbij gesitueerde woningen en het bouwvlak van het Afsluitdijk Wadden Center bedraagt circa 175 m. De minimale afstand tussen de woningen en de buitenruimte die voor verkeer en parkeren ten behoeve van het Afsluitdijk Wadden Center wordt bestemd, bedraagt circa 100 m. In de huidige situatie heeft dit meest dicht bij woningen gesitueerde deelgebied de bestemming “Verkeer – Verblijf”.

De hoogte van het gebouw is 10 meter; dit is gerekend vanaf het maaiveld, in totaal is het +14 m ten opzichte van NAP. Het gebouw bestaat uit twee bouwlagen met een toegankelijk dak. Het dak is alleen toegankelijk om te genieten van het uitzicht op de Waddenzee en het IJsselmeer. Een groot deel van de parkeerplaatsen komen op de huidige parkeerplaatsen. Er komt een nieuw gedeelte naast het huidige informatiecentrum.

Figuur 2.2. Impressie gebouw Afsluitdijk Wadden Center

In de huidige situatie maakt het plangebied nog deel uit van het Bestemmingsplan Kornwerderzand dat in 2011 onherroepelijk is geworden. Dit bestemmingsplan voorziet niet in de realisatie van bebouwing in het plangebied.

Figuur 2.3 Uitsnede bestemmingsplan Kornwerderzand (2011)

2.1.2 Cumulatie met andere bestaande en/of goedgekeurde projecten

In de omgeving van het plangebied spelen diverse andere projecten.

Versterking van de Afsluitdijk

Hiervoor is een Rijks inpassingsplan (RIP) van kracht. Er is geen relatie met het Afsluitdijk Wadden Center en effecten daarvan.

Realisatie vismigratierivier

Hiervoor is een provinciaal inpassingsplan (PIP) van kracht. Het plangebied ligt ten westen van het sluiscomplex van Kornwerderzand. Er is een relatie met het Afsluitdijk Wadden Center. Zo zullen de bezoekers van het Afsluitdijk Wadden Center in het center uitleg krijgen over de vismigratie(rivier) en het ecosysteem van de Wadden(-zee) en het IJsselmeer. De bezoekers van het Afsluitdijk Wadden Center zullen via een wandelroute vanaf het Afsluitdijk Wadden Center ook de vismigratierivier kunnen bezoeken. Er is geen sprake van wezenlijke cumulatie van effecten van de vismigratierivier en het Afsluitdijk Wadden Center, vanwege zowel de aard van de effecten als de onderlinge afstand.

Windpark Fryslân

Hiervoor is een Rijksinpassingsplan (RIP) van kracht.

Ter plaatse van het plangebied van het Afsluitdijk Wadden Center heeft een zone hier de dubbelbestemming "Leiding – Hoogspanning". Deze dubbelbestemming wordt overgenomen. De hoogspanningskabel kan worden aangelegd naast het Afsluitdijk Wadden Center. Onderdeel van het windpark is ook de aanleg van een natuureiland. Dit natuureiland zal naar verwachting ten westen van de vismigratierivier worden aangelegd. Er is geen relatie met het Afsluitdijk Wadden Center en effecten daarvan.

2.1.3 Gebruik van natuurlijke hulpbronnen, met name land, bodem, water en biodiversiteit

Voor de realisatie van het Afsluitdijk Wadden Center en de inrichting van de buitenruimte wordt grondgebied gebruikt dat nu hoofdzakelijk een groen- en verkeersbestemming heeft. Deze groenbestemming betreft volgens de planregels (Bestemmingsplan Kornwerderzand) groenstroken, bermen en taluds. Er is geen sprake van specifieke beschermde natuurwaarden. Er wordt dan ook geen/nauwelijks aanspraak gedaan op de natuurlijke hulpbron biodiversiteit. Ten slotte is door het Afsluitdijk Wadden Center geen sprake van het gebruik van grote hoeveelheden water (zoals eventuele grondwaterbemaling bij aanleg en drinkwatergebruik bij exploitatie).

2.1.4 Productie van afvalstoffen

Bij de realisatie van het Afsluitdijk Wadden Center met buitenruimte, noch bij de exploitatie daarvan is sprake van specifieke bijzondere afvalstromen. Bij de exploitatie zal sprake zijn van bedrijfsafval en huishoudelijk afval, net als bij ieder ander bezoekerscentrum met horeca-voorziening en parkeerterrein.

Voor de behandeling van afvalwater houdt het bestemmingsplan rekening met de mogelijkheid om een afvalwaterzuiveringsinstallatie te realiseren in de vorm van een vetvangpunt in combinatie met een helofytenfilter (IBA: Individuele Behandeling van Afvalwater).

2.1.5 Verontreiniging en hinder

In overeenstemming met de regelgeving is er sprake van de volgende soort emissies (zie verder paragraaf 2.3 voor beoordeling):

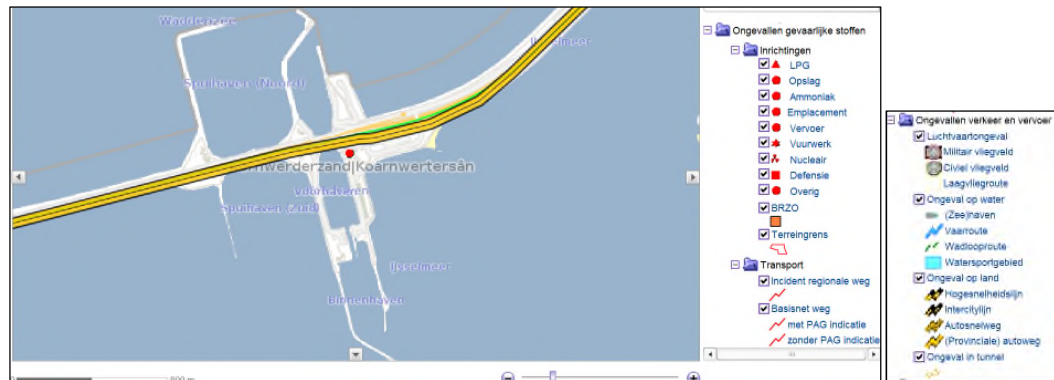
- Bodemkwaliteit: voor het bestemmingsplan is een bodem- en asfaltonderzoek uitgevoerd (verkennend onderzoek NEN 5740, opgesteld door Anteagroup, 27 juni 2016, projectnummer 410135). Dit onderzoek geeft aan dat dit project op het gebied van de bodemkwaliteit door kan gaan. Ten aanzien van bodemkwaliteit is op basis van algemene regelgeving verder uitgangspunt dat door de inrichting en het gebruik van het Afsluitdijk Wadden Center en buitenruimte geen sprake is van een specifiek bodemrisico.
- Water: er is een watertoets uitgevoerd en in dat kader is door het Wetterskip Fryslân een positief wateradvies afgegeven. Gezien de geringe impact van het Afsluitdijk Wadden Center op de waterhuishouding in en rond het plangebied, beperkt het wateradvies zich tot twee punten, t.w. de afvoer van vuilwater (vetvangput en afvalwaterzuiveringssysteem/ IBA) en de afvoer van hemelwater (naar IJsselmeer).
- Lucht: Er zijn binnen de gemeente Sudwest-Fryslân geen knelpunten bekend over de luchtkwaliteit. Door de transportbewegingen van de bezoekers van het Afsluitdijk Wadden Center zal sprake zijn van emissies naar de lucht (zie verder paragraaf 2.3).
- Geluid: Door de aanlegactiviteiten en daarna het gebruik van het Afsluitdijk Wadden Center en de buitenruimte daar omheen zal sprake zijn van geluidemissies (zie verder paragraaf 2.3).
- Licht: door de aanlegwerkzaamheden of door het latere gebruik van het Afsluitdijk Wadden Center met buitenruimte kan sprake zijn van lichtuitstraling. In paragraaf 2.3 wordt hierop nader ingegaan.

Met name door geluidemissies zou sprake kunnen zijn van hinder bij omwonenden. In paragraaf 2.3 wordt hierop nader ingegaan.

De (aanleg)werkzaamheden vinden vooral in de dagperiode plaats. Alleen bij bijzondere omstandigheden kan het noodzakelijk zijn om ook 's avonds of 's nachts te werken. Dit is niet voorgenomen of voorzien.

2.1.6 Risico van zware ongevallen en/of rampen

Op de risicokaart is met een rode stip een opslagtank (5m³ propaan) weergegeven. Verder is de autosnelweg A7 als risicobron weergegeven.

Figuur 2.4. Uitsnede risicokaart

In de toelichting van het bestemmingsplan wordt nader ingegaan op externe veiligheid, waarbij onder andere de genoemde propaantank en de snelweg A7 in beschouwing worden genomen. Ook wordt ingegaan op het advies van de brandweer en op de verantwoordingsplicht van het groepsrisico.

In de toelichting van het bestemmingsplan wordt geconcludeerd dat het aspect externe veiligheid geen belemmering vormt voor de haalbaarheid van het plan.

2.1.7 Risico's voor de menselijke gezondheid

Er is geen sprake van specifieke risico's voor de volksgezondheid door de mogelijkheden die het nieuwe bestemmingsplan biedt, veroorzaakt door bijvoorbeeld waterverontreiniging of luchtvervuiling.

2.2 Locatie van het project

Bestaande en goedgekeurde landgebruik

In de toelichting van het bestemmingsplan wordt ingegaan op het actuele bestemmingsplan Kornwerderzand (zie ook figuur 2.3 in paragraaf 2.1.1 van de voorliggende notitie).

De gronden hebben daarin de volgende bestemmingen:

- Groen (deels met de aanduiding dagrecreatie)
- Verkeer
- Verkeer – Verblijf (deels met de aanduiding parkeren)
- Water (deels met de aanduiding dagrecreatie)
- Waterstaat – Waterkering (dubbelbestemming)

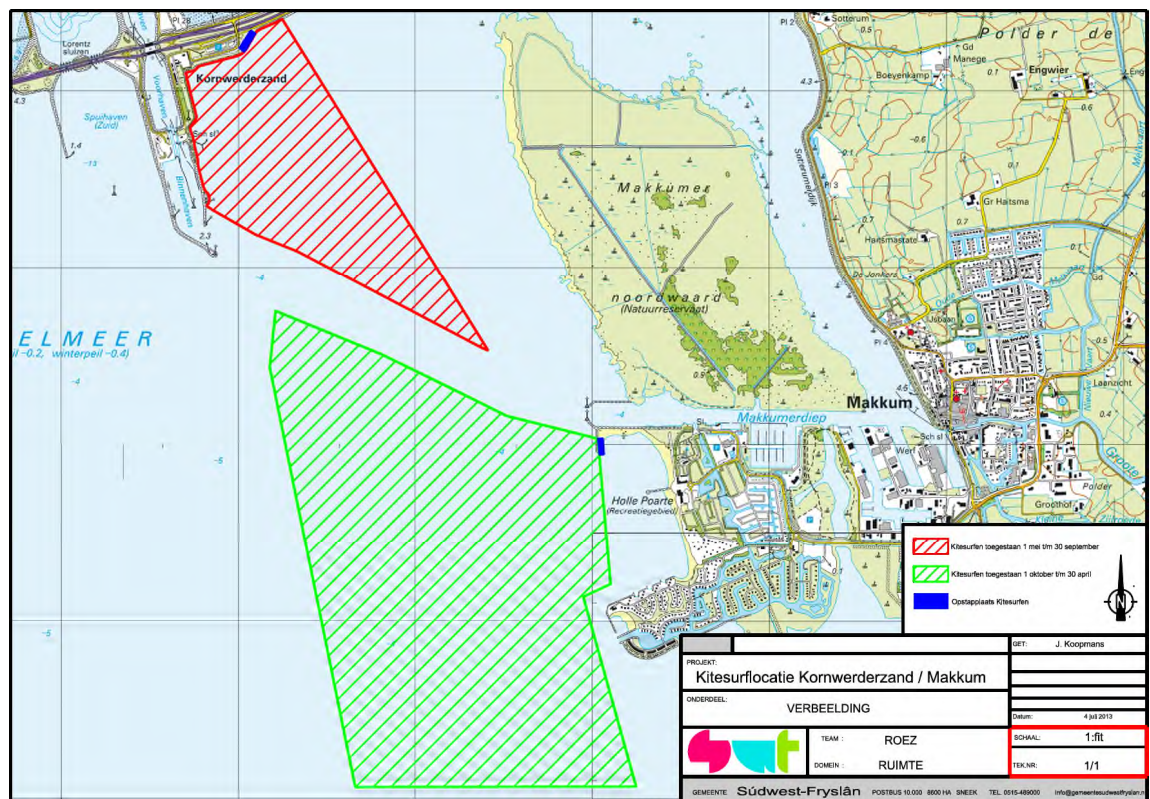
In het geldende bestemmingsplan heeft het hele plangebied bovendien de gebiedsaanduiding 'Beschermd dorpsgezicht'. Het noordelijke deel van het plangebied heeft daarnaast de gebiedsaanduiding "vrijwaringszone – dijk".

Het plangebied grenst verder aan het Rijksinpassingsplan 'Windpark Fryslân', dat op 18 september 2016 is vastgesteld. Het plangebied ligt binnen de gebiedsaanduiding 'vrijwaringszone - kern- en beschermingszone waterkering'. Daarnaast heeft het plangebied een dubbel-bestemming 'waarde-beschermd dorpsgezicht'.

De locatie van het Afsluitdijk Wadden Center ligt tussen twee Natura 2000-gebieden in. Het betreft de Waddenzee en het IJsselmeer. Uit de voortoets (separate bijlage bij het bestemmingsplan) blijkt dat het Afsluitdijk Wadden Center met parkeerterrein/buitenruimte zich buiten de begrenzing van het Natura 2000-gebied IJsselmeer bevindt. Uitsluitend de te realiseren pier met aanlegsteiger wordt gesitueerd in dit Natura 2000-gebied. Het IJsselmeer (met de locatie voor de pier met steiger) valt eveneens binnen de begrenzing van de EHS/NNN (Ecologische hoofdstructuur/Natuurnetwerk Nederland).

Natura 2000-gebieden en gebieden deel uitmakend van de EHS/NNN betreffen gevoelig gebied zoals bedoeld in EU-richtlijn voor milieueffectbeoordeling (zie paragraaf 1.2 in voorliggende notitie onder 2.c).

Aanvullend is van belang dat het IJsselmeer ter plaatse van het plangebied is aangewezen als kitesurflocatie (zie figuur).

Figuur 2.5. Kitesurflocatie Kornwerderzand/Makkum

Ter hoogte van het plangebied van het Afsluitdijk Wadden Center is kitesurfen toegestaan van 1 mei t/m 30 september. In het "Natura 2000 ontwerp beheerplan IJsselmeergebied 2016 – 2021" wordt vermeld dat kitesurfen op de locaties Lemmer, Stavoren, Hindeloopen, Kornwerderzand, Makkum en Mirnserklif zonder specifieke voorwaarden is toegestaan, in de vorm zoals het nu plaatsvindt.

Relatieve rijkdom aan en beschikbaarheid, kwaliteit en het regeneratievermogen van de natuurlijke hulpbronnen (met inbegrip van bodem, land, water en biodiversiteit) in het gebied en de ondergrond ervan

- Het Afsluitdijk Wadden Center wordt gerealiseerd op een locatie die zelf geen specifieke kwaliteit of rijkdom heeft ten aanzien van natuurlijke hulpbronnen, waaronder bodem, land, water en biodiversiteit.
- De pier met steiger worden gerealiseerd in het IJsselmeer (Natura 2000-gebied én onderdeel Natuurnetwerk Nederland).
- Het regeneratievermogen van het gebied wordt niet beïnvloed door de realisatie van het Afsluitdijk Wadden Center.

Het opnamevermogen van het natuurlijke milieu

- Het Afsluitdijk Wadden Center wordt gerealiseerd in de directe omgeving van de Natura 2000-gebieden IJsselmeer en Waddenzee. Het IJsselmeer betreft tevens Natuurnetwerk Nederland (NNN). In paragraaf 2.3 wordt hierop nader ingegaan.

2.3 Soort en kenmerken van de potentiële effecten

Ten aanzien van het bestemmingsplan voor het Afsluitdijk Wadden Center is er geen sprake van belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu. Dit wordt in de navolgende tabel uitgewerkt en toegelicht.

Tabel 2.1. Beschouwing potentieel effect per milieuaspect

Milieuaspect	Toelichting potentieel milieueffect
Bodemkwaliteit	Voor het bestemmingsplan is een bodem- en asfaltonderzoek uitgevoerd (verkennd onderzoek NEN 5740, opgesteld door Antea Group, 27 juni 2016, projectnummer 410135). Dit onderzoek geeft aan dat dit project op het gebied van de bodemkwaliteit door kan gaan. Ten aanzien van bodemkwaliteit is op basis van algemene regelgeving verder uitgangspunt dat door de inrichting en het gebruik van het Afsluitdijk Wadden Center en buitenruimte geen sprake is van een specifiek bodemrisico.
Archeologie	Zoals toegelicht in het bestemmingsplan is voor het landgedeelte vooralsnog geen aanvullend onderzoek noodzakelijk. Voor de waterbodem geldt dat door de archeologische verwachting voor schepen, scheepvaart gerelateerde objecten en vliegtuigen uit de nieuwe tijd bij daadwerkelijke bodemverstoring een vervolgonderzoek is geadviseerd. Dit onderzoek wordt uitgevoerd, afgestemd op de daadwerkelijke bodemverstoring.

Milieuaspect	Toelichting potentieel milieueffect
Landschap en cultuurhistorie	Zoals ook toegelicht in het bestemmingsplan ligt het plangebied in het beschermd dorpsgezicht van Kornwerderzand. Er zijn geen waardevolle cultuurhistorische objecten en structuren in het plangebied aanwezig, behalve de contouren van het werkeiland en de scherpe overgang tussen land en water. Bij de planvorming (Masterplan Beeldkwaliteit en rapport ontwerp buitenruimte) is goed gekeken naar het zorgvuldig inpassen van nieuwe bebouwing op deze locatie. Ook het inrichtingsplan, zoals opgenomen in het rapport ontwerp buitenruimte, houdt uitdrukkelijk rekening met de cultuurhistorische en landschappelijke kenmerken van het plangebied. De landschappelijke en cultuurhistorische kenmerken van het voormalige werkeiland worden beter beleefbaar met de aanleg van het Afsluitdijk Wadden Center.
Ecologische waarden	<i>Flora- en faunawet</i> Broedvogels Voor de voorgenomen werkzaamheden waarbij vegetatie en bomen verwijderd worden, dient rekening gehouden te worden met het broedseizoen (globaal half maart tot en met juli). Er zijn geen belemmeringen vanuit de Flora- en faunawet aan de orde indien ten minste één van de volgende maatregelen genomen worden: 1. De werkzaamheden worden buiten het broedseizoen uitgevoerd (voorkeursmaatregel) of 2. het plangebied en directe omgeving worden ruim voor aanvang van het broedseizoen ongeschikt gemaakt (en gehouden) voor broedvogels. Vleermuizen Het plangebied biedt geen geschikte zwermlocaties en winter-, kraam-, paar- of zomerverblijfplaatsen voor vleermuizen (Korsten en Regelink, 2010)². De enige bebouwing op het terrein betreft een massief betonnen transformatorhuisje, dat niet beschikt over spleetvormige ruimten die als invliegopening kunnen dienen (waaronder spouwen, ventilatieopeningen en expansiekieren). Ook de enkele naaldbomen langs de westzijde van het plangebied bieden geen mogelijkheden voor verblijfplaatsen. In de winter van 2014 is onderzocht of de kazematten bij Kornwerderzand in gebruik zijn als winterverblijfplaats voor vleermuizen. Ondanks het feit dat enkele locaties in potentie hiervoor geschikt waren, zijn geen vleermuizen aangetroffen. Als reden worden de afstand tot bekende zomer-, paar- en/of kraamverblijfplaatsen genoemd: deze bevinden zich op het vasteland (Rijkswaterstaat, Ministerie van Infrastructuur en Milieu, 2015)³. Wel is bekend dat verschillende vleermuissoorten (alle tabel 3-soorten, bijlage IV HR) het IJsselmeer en de Afsluitdijk als migratie- en/of foerageerroute gebruiken. Het gaat hierbij in ieder geval om ruige dwergvleermuis, gewone dwergvleermuis en laatvlieger. Ook vormt het IJsselmeer een belangrijk foerageergebied voor de

² Korsten, E. en J. Regelink, 2010. Herkennen van potentiële vleermuiswaarden in het kader van quickscans en ander ecologisch onderzoek. De Zoogdiervereeniging, Nijmegen.

³ Rijkswaterstaat, Ministerie van Infrastructuur en Milieu, 2015. Natuurtoets Afsluitdijk. Water. Wegen. Werken. Rijkswaterstaat.

Milieuaspect	Toelichting potentieel milieueffect
	meervleermuis (Kuijper et al., 2006⁴ en Wymenga et al., 2006⁵). Voor de ruige dwergvleermuis fungeert de Afsluitdijk als migratieroute, waarbij de dijk als geleidend landschap wordt gebruikt (Rijkswaterstaat, Ministerie van Infrastructuur en Milieu, 2015)⁶. Dit gebeurt tijdens de voor- en najaarsmigratie in respectievelijk maart-april (van west naar oost) en augustus-september (van oost naar west), afhankelijk van de weersomstandigheden. In het najaar van 2012 is door de Vleermuiswerkgroep Nederland (VLEN) onderzoek gedaan naar de najaarsmigratie. Van de 125 vliegbewegingen van deze soort trok de overgrote meerderheid van west naar oost langs de donkere zijde van de Afsluitdijk, dus de Waddenzeezijde (Van der Graaf en Breedveld, 2012)⁷. Eigen aan het ontwerp en het gebruik van het Afsluitdijk Wadden Center (waarvan de openingstijden 10.00-22.00 uur zijn) is dat er geen wezenlijke lichtuitstraling plaatsvindt. Gezien de huidige situatie van het plangebied met lichtverstoring vanuit de woonbebouwing en de omgeving van Kornwerderzand en het Rijkswaterstaatssterrein in het westen, de bestaande parkeerplaats en het verkeer van de ernaast gelegen A7, zal er geen wezenlijk andere toekomstige situatie qua licht en verstoring zijn dan in de huidige situatie. Het Afsluitdijk Wadden Center zorgt er niet voor dat afbreuk wordt gedaan aan de hiervoor genoemde migratie- of foerageerfunctie. De populatie vleermuizen wordt hierdoor niet verstoord. Vissen De stortstenen oevers van het IJsselmeer vormen het leefgebied van de rivierdonderpad. In 2013 is deze soort in het plangebied vastgesteld. Bij aanleg van de stortstenen pier kunnen enkele individuen van deze soort gedood of verwond worden. Hiervoor is een ontheffing van de Flora- en faunawet vereist. Een ontheffingsaanvraag voor deze soort wordt alleen getoetst aan het criterium “gevolgen voor de instandhouding van de populatie”. Gezien het beperkte aantal individuen dat beïnvloed wordt door de ingreep, mag verwacht worden dat het geen probleem oplevert om een ontheffing te verkrijgen. Aanvullend is van belang dat per 1 januari 2017 de Wet natuurbescherming zal gelden en dat in dat kader de Rivierdonderpad niet meer zal zijn beschermd. Aangezien het bestemmingsplan na 1 januari 2017 zal worden vastgesteld, is van een noodzaak van een ontheffing op grond van de FFW derhalve geen sprake. Overige soorten Ten aanzien van overige beschermde soorten (flora en fauna) wordt geen strijdigheid verwacht met de Flora- en faunawet. Gezien het ontbreken van geschikte biotoop wordt de aanwezigheid van overige beschermde soorten niet verwacht.

⁴ Kuijper, D., J. Schut, A-J.Haarsma, J. Ouwehand, H. Limpens & D. van Dullemen (red.) 2006. Meervleermuizen in Fryslân: kennisontwikkeling voor soortbescherming. A&W-rapport 748. Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek bv, Veenwouden.

⁵ Wymenga, E., A. Brenninkmeijer, L. Heikooen en J. Schut (red.), 2006. Speciale beschermingszones en beschermde soorten in Fryslân. A&W-rapport 486. Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek bv, Veenwouden.

⁶ Rijkswaterstaat, Ministerie van Infrastructuur en Milieu, 2015. Natuurtoets Afsluitdijk. Water. Wegen. Werken. Rijkswaterstaat.

⁷ Graaf, C. van der en M. Breedveld, 2012. VLEN Nieuwsbrief 69, jaargang 24, nummer 3, najaar 2012.

Milieuaspect	Toelichting potentieel milieueffect
	<i>Natura 2000</i> Uit de rapportage van de voortoets blijkt dat negatieve effecten op de kwalificerende waarden van zowel de Waddenzee als het IJsselmeer zijn uitgesloten en dat de Natuurbeschermingswet geen belemmering vormt voor de realisatie van het Afsluitdijk Wadden Center. <i>Ecologische Hoofdstructuur (EHS)/ Natuurnetwerk Nederland (NNN)</i> Het plangebied ligt, afgezien van de pier, buiten de EHS. De provincie Fryslân gaat in de Verordening Romte uit van een externe werking. Ontwikkelingen in of in de nabijheid van EHS gebieden mogen hier derhalve geen significante negatieve effecten hebben op de de EHS. In dit kader wordt geconcludeerd dat er geen sprake is van aantasting van wezenlijke kenmerken en waarden van de EHS. Eigen aan het ontwerp en het gebruik van het Afsluitdijk Wadden Center (waarvan de openingstijden 10.00-22.00 uur zijn) is dat er geen wezenlijke lichtuitstraling plaatsvindt. Gezien de huidige situatie van het plangebied met lichtverstoring vanuit de woonbebouwing en de omgeving van Kornwerderzand en het Rijkswaterstaatssterrein in het westen, de bestaande parkeerplaats en het verkeer van de ernaast gelegen A7, zal er geen wezenlijk andere toekomstige situatie qua licht en verstoring zijn dan in de huidige situatie."
Externe veiligheid	In de toelichting van het bestemmingsplan wordt geconcludeerd dat het aspect externe veiligheid geen belemmering vormt voor de haalbaarheid van het plan.
Geluid	Door de aanlegactiviteiten en daarna het gebruik van het Afsluitdijk Wadden Center en de buitenruimte daar omheen zal sprake zijn van geluidemissies. Gezien de afstand tot de aanwezige woningen (vanaf circa 175 m van het bouwvlak van het Afsluitdijk Wadden Center en circa 100 m tussen woningen en bestemming verkeer in overeenstemming met het vigerende bestemmingsplan) en het achtergrondgeluid (nabijheid snelweg) zal de eventuele hinder beperkt zijn. Nieuwe geluidsgevoelige functies zijn op grond van het bestemmingsplan niet mogelijk. Voor het bestemmingsplan is nagegaan of er met betrekking tot het verleggen van de afrit nabij het Afsluitdijk Wadden Center sprake is van een reconstructie in de zin van de Wet geluidhinder. Het blijkt dat de voorkeursgrenswaarde van 48 dB op de omliggende woningen na verlegging van de afrit niet wordt overschreden. Dit betekent dat er geen sprake is van een reconstructie in de zin van de Wet geluidhinder en dat er hierbij geen belemmeringen zijn voor het bestemmingsplan.
Trillingen	Gezien de afstand tussen woonbebouwing en de bouw- en aanlegactiviteiten wordt trillingshinder niet verwacht.
Kabels en leidingen?	In het plangebied is ruimte gereserveerd voor de aanleg van een hoogspanningsleiding ten behoeve van het Windpark Fryslân.
Licht	Voor het gebruik van het Afsluitdijk Wadden Center zelf en de buitenruimte zal terughoudend worden opgetreden ten aanzien van lichtuitstraling.

Milieuaspect	Toelichting potentieel milieueffect																				
Luchtkwaliteit	Op basis van de bezoekersaantallen en daaraan gerelateerde voertuigbewegingen (120.000 bezoekers per jaar in gemiddeld 258 dagen per jaar en gemiddeld 2 personen per auto, geeft 233 auto's = 466 bewegingen heen en terug per gemiddelde weekdag; afgerond naar 500 bewegingen totaal extra – huidige verkeer niet meegerekend derhalve- waarvan 5% als aanname voor vrachtverkeer) wordt geconcludeerd dat het planvoornemen van het Afsluitdijk Wadden Center niet in betekenende mate bijdraagt aan de luchtverontreiniging ter plaatse. Op grond van artikel 5.16 lid 1 van de Wet milieubeheer is er daarom voor het bestemmingsplan geen belemmering. Resultaat gebruik NIBM-tool (infomil.nl): Worst-case berekening voor de bijdrage van het extra verkeer als gevolg van een plan op de luchtkwaliteit <table> <tr> <td>Jaar van planrealisatie</td><td>2017</td></tr> <tr> <td>Extra verkeer als gevolg van het plan</td><td></td></tr> <tr> <td>Extra voertuigbewegingen (weekdaggemiddelde)</td><td>500</td></tr> <tr> <td>Aandeel vrachtverkeer</td><td>5,0%</td></tr> <tr> <td>Maximale bijdrage extra verkeer</td><td></td></tr> <tr> <td>NO₂ in µg/m³</td><td>0,69</td></tr> <tr> <td>PM₁₀ in µg/m³</td><td>0,10</td></tr> <tr> <td>Grens voor "Niet In Betekenende Mate" in µg/m³</td><td>1,2</td></tr> <tr> <td colspan="2">Conclusie</td></tr> <tr> <td colspan="2">De bijdrage van het extra verkeer is niet in betekenende mate; geen nader onderzoek nodig</td></tr> </table>	Jaar van planrealisatie	2017	Extra verkeer als gevolg van het plan		Extra voertuigbewegingen (weekdaggemiddelde)	500	Aandeel vrachtverkeer	5,0%	Maximale bijdrage extra verkeer		NO ₂ in µg/m ³	0,69	PM ₁₀ in µg/m ³	0,10	Grens voor "Niet In Betekenende Mate" in µg/m ³	1,2	Conclusie		De bijdrage van het extra verkeer is niet in betekenende mate; geen nader onderzoek nodig	
Jaar van planrealisatie	2017																				
Extra verkeer als gevolg van het plan																					
Extra voertuigbewegingen (weekdaggemiddelde)	500																				
Aandeel vrachtverkeer	5,0%																				
Maximale bijdrage extra verkeer																					
NO ₂ in µg/m ³	0,69																				
PM ₁₀ in µg/m ³	0,10																				
Grens voor "Niet In Betekenende Mate" in µg/m ³	1,2																				
Conclusie																					
De bijdrage van het extra verkeer is niet in betekenende mate; geen nader onderzoek nodig																					
Waterveiligheid	In het bestemmingsplan wordt toegelicht dat de functie van de gronden ter plaatse van het Afsluitdijk Wadden Center als waterkering niet worden aangetast en dat de functie waterkering gewaarborgd zal zijn.																				
Waterhuishouding en -kwaliteit	Er is een watertoets uitgevoerd en in dat kader is door het Wetterskip Fryslân een positief wateradvies afgegeven. Gezien de gering impact van het Afsluitdijk Wadden Center op de waterhuishouding in en rond het plangebied, beperkt het wateradvies zich tot twee punten, t.w. de afvoer van vuilwater (vetvangput en afvalwaterzuiveringssysteem) en de afvoer van hemelwater (naar IJsselmeer).																				
Verkeer	Ten aanzien van de verkeersstromen worden geen belemmeringen verwacht. Voor het parkeren zijn 250 parkeerplekken voldoende als wordt uitgegaan van 1000 bezoekers op een dag (in de piekmomenten), het verblijf een ochtend of een middag is en de bezoekers allemaal met de auto komen (gemiddeld 2 personen in auto). In de praktijk gezien verblijven bezoekers een uur tot anderhalf uur op Kornwerderzand. Dit maakt de kans kleiner dat er op piekmomenten daadwerkelijk 1000 bezoekers aanwezig zijn. Deze parkeerplekken worden gerealiseerd rondom het Afsluitdijk Wadden Center. Er wordt ook rekening gehouden met parkeermogelijkheden voor bussen. In uitzonderlijke situaties wordt gebruikt gemaakt van het terrein aan de noordkant van de A7, het werkterrein van Rijkswaterstaat.																				

Orde van grootte en het ruimtelijk bereik van het effect (geografisch gebied en omvang van de bevolking die getroffen kan worden)

- Orde van grootte van het effect: zie tabel 2.1.
- bereik van het effect: lokaal tot zeer lokaal.
- getroffen bevolking: niet van toepassing.

Aard van het effect

- Aard van de effecten: zie tabel 2.1.

Grensoverschrijdende karakter van het effect

- er is geen sprake van een grensoverschrijdend effect.

Intensiteit en de complexiteit van het effect

- De effecten van de het Afsluitdijk Wadden Center zijn beperkt qua intensiteit en complexiteit (geen vervolgeffecten of indirecte effecten verwacht).

Waarschijnlijkheid van het effect

- beperkte emissies geluid, lucht en licht zijn zeker.
- waarschijnlijkheid van effecten door calamiteiten is zeer gering.

Verwachte aanvang, de duur, de frequentie en de omkeerbaarheid van het effect

- verwachte aanvang: begin 2017
- duur en periode indicatief: aanleg circa 1 jaar; daarna permanent in gebruik
- frequentie: deze beoordeling betreft de aanleg en daarna het gebruik van het Afsluitdijk Wadden Center en buitenruimte
- Er is geen sprake van onomkeerbare effecten.

Cumulatie van effecten met de effecten van andere bestaande en/of goedgekeurde projecten

In paragraaf 2.1.2 is reeds ingegaan op de navolgende andere projecten:

- Versterking van de Afsluitdijk
- Realisatie vismigratierivier
- Windpark Fryslân.

De effecten van het Afsluitdijk Wadden Center zijn qua aard en omvang dusdanig gering dat er geen sprake is van wezenlijke cumulatie met de effecten van deze en eventuele andere projecten.

Mogelijkheid om de effecten doeltreffend te verminderen

Gezien de beperkte aard en omvang van mogelijke effecten is er geen reden om de effecten verder doeltreffend te verminderen.

3 Conclusie

Op grond van het voorgaande wordt geconcludeerd dat het project geen belangrijke nadelige milieugevolgen heeft als bedoeld in artikel 2 lid 5 Besluit milieueffectrapportage. Er hoeft dan ook geen formele m.e.r.-beoordeling te worden verricht

Over Antea Group

Van stad tot land, van water tot lucht; de adviseurs en ingenieurs van Antea Group dragen in Nederland sinds jaar en dag bij aan onze leefomgeving. We ontwerpen bruggen en wegen, realiseren woonwijken en waterwerken. Maar we zijn ook betrokken bij thema's zoals milieu, veiligheid, assetmanagement en energie. Onder de naam Oranjewoud groeiden we uit tot een allround en onafhankelijk partner voor bedrijfsleven en overheden. Als Antea Group zetten we deze expertise ook mondiaal in. Door hoogwaardige kennis te combineren met een pragmatische aanpak maken we oplossingen haalbaar én uitvoerbaar. Doelgericht, met oog voor duurzaamheid. Op deze manier anticiperen we op de vragen van vandaag en de oplossingen van de toekomst. Al meer dan 60 jaar.

Contactgegevens

Tolhuisweg 57
8443 DV HEERENVEEN
Postbus 24
8440 AA HEERENVEEN
T. (0513) 63 43 55
E. ernst.koomen@anteagroup.com

www.anteagroup.nl

Copyright © 2016

Niets uit deze uitgave mag worden
verveelvoudigd en/of openbaar worden
gemaakt door middel van druk, fotokopie,
elektronisch of op welke wijze dan ook,
zonder schriftelijke toestemming van de
auteurs.